

**UCHWAŁA NR 87/XII/2013
RADY GMINY TRĄBKI WIELKIE**

z dnia 19 listopada 2013r.

**w sprawie: Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Trąbki Wielkie na lata 2013-2017**

Na podstawie art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.z 2005r. Nr 180 poz 1493 z późn. zm.) oraz art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz U. Z 2001r. Nr 142 poz 1591 z późn. zm.)

Rady Gminy Trąbki Wielkie

uchwala, co następuje:

§ 1.

W celu realizacji zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przyjmuje się „ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Trąbki Wielkie na lata 2013-2017 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trąbki Wielkie.

§ 3.

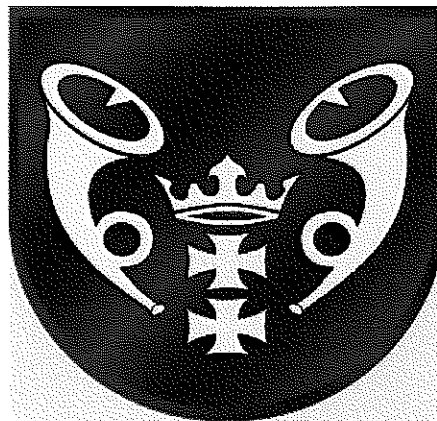
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
[Signature]
Józef Sroka

Załącznik do uchwały
Nr 87/XII/2013
Rady Gminy Trąbki Wielkie
z dnia 19 listopada 2013

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE
W GMINIE TRĄBKI WIELKIE
NA LATA 2013-2017**

Trąbki Wielkie 2013r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. DIAGNOZA	4
3. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU	8
4. ADRESACI PROBLEMU	8
5. CELE PROGRAMU	9
6. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	10
7. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	11

mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Ofiary przemocy to osoby słabsze fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność, jest to poddanie się zaprzestaniu działania, mając przekonanie, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często agresja ta rozwija się na bazie życiowych doświadczeń wyniesionych z dzieciństwa (np. przemoc fizyczna, seksualna, molestowanie, sytuacje traumatyczne - śmierć osób bliskich, alkoholizm, choroba bliskich, problemy zdrowotne jak w nauce) ponadto (przemoc, patologia, zazdrość, gwałt a nawet i groźby pozbawienia życia). Wszystkie te czynniki niekorzystnie nakładane na siebie odgrywają istotną rolę w powstawaniu syndromu wyuczonej bezradności.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- deficyty poznawcze, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc.
- Deficyty motywacyjne, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację.
- Deficyty emocjonalne, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczenia zmęczenia oraz niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Mając na uwadze wszystkie wymienione problemy został opracowany niniejszy Program w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich przy wsparciu danych z Gimnazjum, Szkół Podstawowych, Policji, Gminnej Komisji ds Rozwiązywania Problemów Alkoholizmowi, Gminnego Ośrodka Zdrowia a także powołanego już Zespołu Interdyscyplinarnego.

DIAGNOZA

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Gminie Trąbki Wielkie została oparta na informacjach uzyskanych z placówek oświatowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej a także Gminnego Ośrodka Zdrowia oraz Gminnej komisji ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomani.

Gmina Trąbki Wielkie liczy 10 614 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy (informacje na dzień 22.10. 2013r.) w tym kobiet 5329 i 5285 mężczyzn.

Na terenie gminy znajdują się następujące *placówki oświatowe, wspierające rodziny w trudnych sytuacjach:*

- 1 Gimnazjum
- 5 Szkół Podstawowych
- Przedszkole
- 4 świetlice socjoterapeutyczne (w szkołach)

- 4 -

ponadto istnieją także inne instytucje wspierające rodziny:

- Policja

- Gminny Ośrodek Zdrowia
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- GOKSiR
- sołectwa
- Parafie

Z obserwacji pracowników socjalnych, policji, pedagogów szkolnych, wynika, że skala występowania zjawiska przemocy na przełomie lat 2011 – I półrocze 2013r minimalnie wzrasta.

W rejestrach policji odnotowano

Tabela nr 2

Rok	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece	Liczba przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu	Liczba przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowej	Liczba nadzorów nad rodziną w ramach procedury „Niebieskiej Karty”
2011	16	18	0	5
2012	11	1	1	15
2013 do 30.06	9	5	2	9

W rejestrach zespołu interdyscyplinarnego odnotowano ilość zgłoszeń "Niebieskich Kart".

Tabela nr 3

Rok	Instytucja	Ilość zgłoszonych kart
2011	- policja	0
	- szkoła	0
	- GOPS	0
	- GOZ	0
2012	- policja	11
	- szkoła	1
	- GOPS	4
	- GOZ	5
2013 do 30.06	- policja	7
	- szkoła	0
	- GOPS	1
	- GOZ	0

W rejestrach Gminnej Komisji ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnotowano wnioski o

występowaniu alkoholizmu i przemocy - zgłaszane przez poszczególne organy.

Tabela nr 4

Rok	Rodzinę	Policję	GOPS	Sąd Rejonowy	Kuratora	Szkołę	Łączna liczba wniosków
2011	21	4	1	0	0	0	26
2012	10	5	5	0	1	0	21
2013 do 30.06	20	0	3	0	1	1	25

Z informacji uzyskanych od pracowników socjalnych odnotowano:

Tabela nr 5

Rok	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Kto najczęściej stosuje przemoc	Liczba dzieci w tych rodzinach
2011	6	ojciec, matka, brat	25
2012	10	ojciec, matka, rodzeństwo	37
2013 do 30.06	8	ojciec, matka, rodzeństwo	33

Dane statystyczne poszczególnych organów nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji dramatycznej i bezpośredniej przemocy fizycznej. Niejednokrotnie rodzina ukrywa przed najbliższymi swoje problemy a dzieci nie mogą ujawniać problemu istniejącego w domu rodzinnym.

Według danych uzyskanych ze szkół z Gminy Trąbki Wielkie można zaobserwować, iż najczęstszą formą przemocy wśród dzieci i młodzieży zaobserwowano:

- groźby,
  - kopanie
  - szarpanie
  - wyzywanie
  - ośmieszanie
  - krytykowanie
  - uderzanie
  - zastraszanie
-
- popychanie
  - wulgaryzm

- cyberprzemoc
- poniżanie
- bicie

Ponadto zaobserwowano również problemy wśród samych rodziców dzieci, gdyż dochodzi wśród nich do stosowania przemocy wobec rodziny w formie: poniżania, zastraszania, groźby, wykręcanie rąk, spoliczkowanie, kopanie, popychanie, duszenie, uderzenie, wyzywanie.

Pracownicy socjalni i Pedagodzy posiadają informacje od osób trzecich o występowaniu wielu konfliktów małżeńskich i przemocy w rodzinie. W takich przypadkach dzieci są otoczone natychmiastowo szczególną opieką dydaktyczną- wychowawczą a niejednokrotnie stałą kontrolą pedagoga, psychologa oraz odwiedzin w domu rodzinnym pracownika socjalnego

Problemy agresji i przemocy są dostrzegane w środowisku szkolnym, jak i rodzinnym, warte jest podkreślenia, zjawisko dostrzegania i reagowania odpowiednich służb do tego powołanych. Jednak nie zawsze sytuacja ta napotyka się z możliwością niesienia pomocy tym rodzinom i dzieciom, gdyż oni sami nie dostrzegają tego problemu i nie reagują na własny los. Wielokrotnie pracownicy socjalni uczulają rodzica o problemie w ich rodzinie, bywa też, iż rodziny kategorycznie odmawiają pomocy w obawie przed kolejną awanturą w rodzinie.

Dlatego tak potrzebny jest Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 -2017 w Gminie Trąbki Wielkie, aby pokazać tym osobom, iż nikt nie zasługuje na poniżanie i ośmieszanie innej osoby, a zwłaszcza osób starszych wobec dzieci i młodzieży. Przemoc ma tragiczne konsekwencje . Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Ofiary przemocy to osoby zazwyczaj słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakimś stopniu od sprawcy. Osoby te czasami w chwilach zagubienia sami szukają pomocy w GOPS, bywa też, że wycofują swe potrzeby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych formach. Stale współpracuje z Policją, Sadem, Kuratorami Sądowymi, pedagogami szkolnymi, Gminnym Ośrodkiem Zdrowia, oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a także Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i ich działami.

Współpraca dotyczy wzajemnego wsparcia, poradnictwa, interwencji, jak również monitorowania problemu w środowiskach znanych pracownikom socjalnym a także pracy „Asystenta rodziny”. Ponadto szkoły podejmują wiele udanych prób, realizując metody pracy wychowawczej w formie:

- lekcji wychowawczej
- spotkania z kuratorami
- uroczystości szkolne z udziałem dzieci i rodziców
- spotkania z pracownikami Policji
- zajęcia pozalekcyjne
- pogadanki, spotkania i rozmowy z psychologiem

Wszystkie te czynniki mają na pewno duży wpływ na kształtowanie młodego pokolenia, a pokazane dane często łączą się z bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu. Dlatego wskazane było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który powinien wskazać i pomóc rozwiązać wszelkie problemy istniejące w rodzinie, związane z przemocą a także ochroną ofiar przemocy. Ponieważ osoby dotknięte przemocą nie zawsze wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim, ul. Wojska Polskiego tel. (58) 773-20-85, (58) 773-20-86.
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pruszczu Gdańskim, ul. Wojska Polskiego 2, tel. (58) 682-33-04,
- Sąd Rejonowy Gdańsk- Południe ul. Grunwaldzka 30, tel. (58) 321-31-99
- Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim ul. Wojska Polskiego 7b, tel.(58) 682- 21- 21
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Gdańsku ul. Kartuska 63A tel.(58) 301-51-32.
- Specjalny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Rusocin ul. Macieja Rataja 10, tel. (58) 691-19-36
- Komenda Powiatowa Policji ul. Wita Stwosza 12, tel 9%8) 785-42-22 lub 997 lub 112.
- Zespół Interdyscyplinarny – GOPS (58) 683-70-12

ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

Przygotowanie Programu dotyczącego Przeciwdziałania przemocy w rodzinie było poprzedzone wieloma obserwacjami ze strony pracowników socjalnych, jak i innych instytucji działających na rzecz rodziny. Sytuacja tych rodzin zagrożonych przemocą wymaga głębszego zdiagnozowania a także udzielenia stosownej pomocy rodzinie.

Istnieją jeszcze czasami stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie, osoby z zewnątrz rodziny nie chcą ingerować w problemy rodziny w obawie przed pomówieniami. Natomiast bezradność tych rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych wymaga udzielenia im pomocy i jest niezbędna, gdyż ubóstwo, uzależnienia od alkoholu, niezaradność są najczęstszym powodem problemu w tych rodzinach. Brak infrastruktury socjalnej, a także współpracy interdyscyplinarnej nie pomaga w realizacji programu. Pomoc tym rodzinom powinna być udzielona natychmiastowo.

Wskazane jest zatem opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy, chociażby ze względu na motywację rodzin do informowania bliskich i instytucji do tego powołanych o zachodzących nieprawidłowościach w ich rodzinach, gdyż do tej pory problem ten był ukrywany.

Nie wolno pozostać obojętnym wobec przemocy. Dotyczy to nie tylko sytuacji, w których sami jesteśmy narażeni na przemoc, ale również tych, gdy obserwujemy przemoc wobec innych.

ADRESACI PROBLEMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie adresowany jest do mieszkańców Gminy Trąbki Wielkie. Program ten skierowany jest w szczególności do ofiar przemocy (w tym dzieci, współmałżonków, partnerów, w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, sprawców przemocy, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących z dziećmi tj. nauczycieli, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy służb zdrowia, oraz pracownicy wymiaru sprawiedliwości). Osoby wspierające muszą zainteresować się losem osób dotkniętych problemem przemocy, ich sytuacją i zagrożeniem.

Dzieci wychowywane w środowisku pełnym napięć, konfliktów i agresji zazwyczaj odtwarzają te zachowania, albo przyjmują role ofiary i stają się podatne na urazy w przyszłości. Cierpią także wtedy, gdy są świadkami przemocy dorosłych.

Następstwem stosowania przemocy wobec dzieci mogą być: (ból głowy, ból brzucha, mdłości), trudności w nauce, opuszczanie lekcji, brak pewności siebie, wycofanie, agresja a także podatność na uzależnienia, myśli i próby samobójcze.

CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań i wiedzy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochronie ofiar przemocy głównie poprzez:

- podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przemocy
- wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna -dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą
- zmniejszenie zjawiska przemocy
- ochrona osób dotkniętych przemocą
- zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem
- pogłębianie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów przeciwdziałania tym problemom wśród młodzieży, dzieci oraz dorosłych
- ograniczenie agresji wśród uczniów(głównie agresji słownej)
- wspieranie osób dotkniętych przemocą
- zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych przemocą a także stosujących przemoc (tj. porady psychologa, prawnika a także podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy),
- współpraca z placówkami opiekuńczo wychowawczymi
- współpraca z punktem Interwencji Kryzysowej działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim w zakresie terapii dla osób dotkniętych przemocą
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym.

Głównym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

Zadaniem zespołu jest również -

- diagnozowanie samego problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań dotyczących przeciwdziałania temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- podejmowanie interwencji do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy,
- monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodziny w których dochodzi do przemocy.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Trąbki Wielkie mają charakter ciągły.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację tego Programu są:

- Rada Gminy Trąbki Wielkie
- Wójt Gminy Trąbki Wielkie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki Oświatowe

Partnerami w realizacji działań są z kolei:

- Placówki Służby Zdrowia
- Policja
- Sady Rejonowe
- Prokuratura
- Ośrodki Wsparcia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Zespół Kuratorski Służby Sadowej
- Organizacje Pozarządowe
- Kościół
- Media i społeczność lokalna

Przewidywane efekty realizacji Programu

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą
- zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy
- niwelowanie skutków zjawiska przemocy
- zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży dotyczących zagrożenia i uzależnienia występującego problemu
- zmniejszenie skali występujących dysfunkcji wynikających z przemocy.

Największym przewidywanym efektem tego Programu będzie uświadomienie i pokazanie ofiarom przemocy, że nie mogą zgadzać się na stosowanie przemocy, powinni przełamać milczenie i porozmawiać z kimś o zaistniałym problemie, co więcej należy wezwać policję w każdej sytuacji zagrożenia.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring Programu, będzie polegał na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich, Policję oraz Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzenia czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany, każda przemoc domowa wyrządza wiele poważnych szkód, gdyż bardzo typowym zjawiskiem przemocy jest depresja i wysoki poziom lęku, zaburzenia koncentracji, chroniczne bóle i objawy somatyczne (często diagnozowane jako nerwice), a także utrata szacunku do samego siebie.

Aby tym wszystkim sytuacjom zapobiec, należy realizować i monitorować niniejszy Program służący Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Należy zawsze pamiętać, że PRZEMOC DOMOWA JEST PRZESTĘPSTWEM, dlatego powinniśmy zawsze reagować na przemoc !, gdyż nigdy nie jest za późno, by powiedzieć przemocy NIE.